

รายวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา (สุขศึกษา)

รหัสวิชา พ๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง การปฐมพยาบาล (๒)

ครูผู้สอน ครูสุจิตรา บุญธรรม

เรื่อง

การปฐมพยาบาล (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อสัตว์มีพิษกัดต่อย
บาดแผลฟกช้ำและข้อเคล็ด

๒. แสดงวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อสัตว์มีพิษกัดต่อย
บาดแผลฟกช้ำและข้อเคล็ด

๓. เห็นความสำคัญของการปฐมพยาบาล
เมื่อสัตว์มีพิษกัดต่อยบาดแผลฟกช้ำและข้อเคล็ด

ทบทวนชวนคิด

การปฐมพยาบาลคืออะไร

คำถามชวนคิด

สัตว์มีพิษที่นักเรียน
มักเจอเป็นประจำ

สัตว์มีพิษที่พบเจอทั่วไป

ผึ้ง

งู

แมงป่อง

การปฐมพยาบาล

เมื่อสัตว์มีพิษกัดต่อย

การปฐมพยาบาลเมื่อผึ้งต่อย

ลักษณะอาการ

คนส่วนใหญ่ที่โดนผึ้งต่อย ต่อย อาจมีอาการ
เจ็บปวดเฉียบพลัน ผิวยุบม และแดงขึ้น
เมื่อสัมผัสจะรู้สึกอุ่น มีอาการคันที่บริเวณโดนต่อย
และจะหายได้เองในเวลาไม่กี่วัน

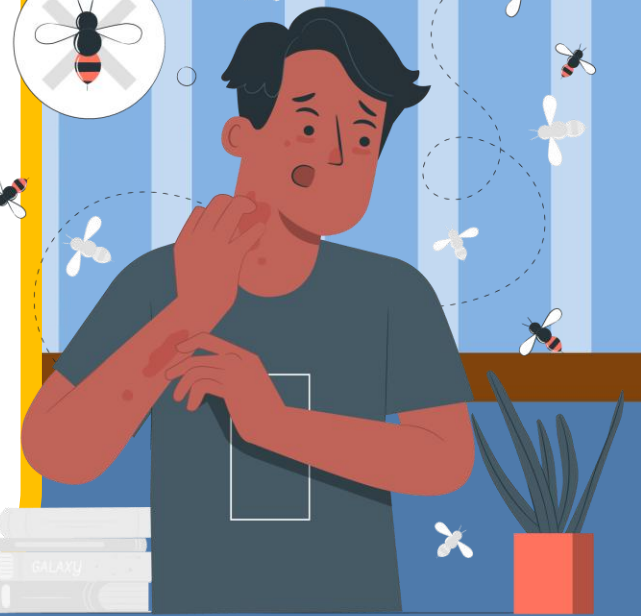

การปฐมพยาบาลเมื่อผึ้งต่อย

ผู้ที่มมีอาการแพ้

ผู้ที่แพ้พิษจากเหล็กในของผึ้งอย่างรุนแรงอาจทำให้เกิดอาการ ดังนี้ คันอย่างรุนแรง ลื่น และคอบวม หายใจลำบาก ชีพจรเต้นเร็ว คลื่นไส้ อาเจียน ท้องร่วง เวียนหัว หมดสติ

การปฐมพยาบาลเมื่อผึ้งต่อย

วิธีการปฐมพยาบาล

1. ให้นำเหล็กไนที่ผึ้งอยู่ออกมาทันที โดยใช้ปลายเล็บเขี่ยออกหรือใช้แหนบดึงออกมา

การปฐมพยาบาลเมื่อฝังต่อย

วิธีการปฐมพยาบาล

๒. ล้างบริเวณที่โดนต่อยด้วยสบู่ และน้ำสะอาด
แล้วประคบเย็นเพื่อลดการดูดซึมของพิษเข้าสู่
ร่างกาย และลดอาการบวม

การปฐมพยาบาลเมื่อผึ้งต่อย

วิธีการปฐมพยาบาล

๓. เพื่อลดความเสี่ยงของการติดเชื้อ อย่าเกา หรือขูดบริเวณแผลที่โดนต่อย เพราะอาจทำให้ เชื้อโรคจากเล็บ หรือผิวหนังเข้าไปที่แผล ซึ่งอาจ ทำให้เกิดอาการคัน บวม และแดงมากขึ้น

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

ลักษณะบาดแผล

๑. **งูไม่มีพิษ** รอยฟันบนผิวหนังจะเรียงเป็นแถว
๒. **งูพิษ** จะมีรอยเขี้ยว ๒ จุดชัดเจน หรือมีเลือดซึม
ออกจากแผล และบริเวณรอบ ๆ รอยเขี้ยวมีสีคล้ำ
หรืออาจพองเป็นถุงน้ำ

การปฐมพยาบาลเมื่อกัด

วิธีการปฐมพยาบาล

๑. ล้างแผลด้วยน้ำและสบู่ **ไม่ควร**ใช้เหล้า ยาสีฟัน ขี้เถ้าทาแผล หรือสมุนไพรรใด ๆ
๒. **ไม่ควร**ใช้ปากดูดเลือดหรือเปิดปากแผลด้วยของมีคม

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

วิธีการปฐมพยาบาล

- พยายามเคลื่อนไหวร่างกายให้น้อยที่สุด เพราะหากเคลื่อนไหวมาก จะทำให้พิษของงูเข้าสู่กระแสเลือดเร็วขึ้น
- รีบนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลใกล้บ้าน

คำถามชวนคิด

นักเรียนมีวิธีการป้องกันตนเอง
จากสัตว์มีพิษกัดต่อยอย่างไร

การปฐมพยาบาล บาดแผลฟกช้ำและข้อเคล็ด

การปฐมพยาบาลบาดแผลฟกช้ำ

ลักษณะบาดแผล

แผลฟกช้ำจะมีลักษณะบวมนูน มีสีแดงคล้ำไม่มีบาดแผลฉีกขาดหรือเลือดออกให้เห็นจากภายนอก แต่มีการฉีกขาดของเนื้อใต้ผิวหนังและเส้นเลือดฝอยใต้ผิวหนัง

การปฐมพยาบาลบาดแผลฟกช้ำ

วิธีการปฐมพยาบาล

๑. ทำความสะอาดบริเวณบาดแผลด้วยน้ำสะอาด
๒. ประคบเย็นโดยใช้เจลเย็นหรือน้ำแข็งห่อผ้าประคบบริเวณที่บวม
๓. ประคบร้อนโดยใช้ผ้าชุบน้ำอุ่นประคบบริเวณที่บาดเจ็บ

การปฐมพยาบาลอาการข้อเคล็ด

วิธีการปฐมพยาบาล

๑. ประคบเย็นและประคบร้อนเช่นเดียวกับบาดแผลฟกช้ำ
๒. ใช้ผ้ายืดพันรอบข้อพอแน่น ยกข้อที่แผลงให้สูง
พักข้อจนกว่าอาการปวดจะทุเลาลง
๓. ถ้าอาการไม่ดีขึ้นควรไปพบแพทย์ทันที

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฐมพยาบาลเมื่อสัตว์มีพิษกัดต่อย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การใช้ยาและการปฐมพยาบาล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การปฐมพยาบาล (๒)
รายวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา รหัสวิชา พ๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนอธิบายการปฐมพยาบาลเมื่อสัตว์มีพิษกัดต่อย ลงใน
ช่องว่างต่อไปนี้

การปฐมพยาบาล
เมื่อผึ้งต่อย

.....
.....
.....
.....
.....
.....

การปฐมพยาบาล
เมื่องูกัด

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ ๔

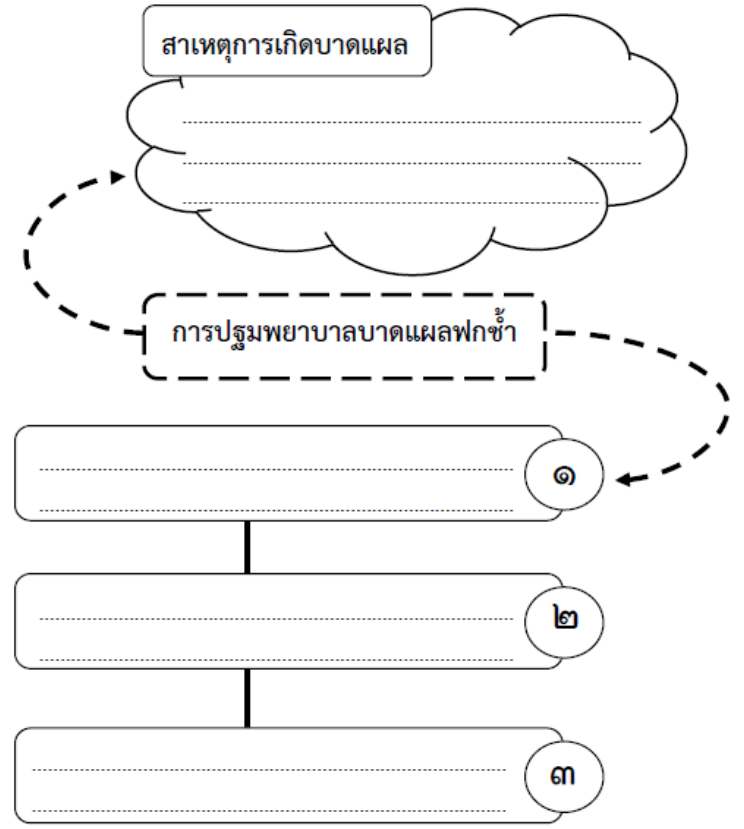
เรื่อง

การปฐมพยาบาล
เมื่อสัตว์มีพิษกัดต่อย

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การปฐมพยาบาลบาดแผลฟกช้ำและข้อเคล็ด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การใช้ยาและการปฐมพยาบาล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การปฐมพยาบาล (๔)
รายวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา รหัสวิชา พ๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนอธิบายสาเหตุและวิธีการปฐมพยาบาลบาดแผลฟกช้ำ
และข้อเคล็ดลงในช่องว่างต่อไปนี้

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ ๖

เรื่อง

การปฐมพยาบาล บาดแผลฟกช้ำและข้อเคล็ด

บทบาทหน้าที่นักเรียนปลายทาง

นักเรียนฟังคำสั่งชี้แจงในการทำกิจกรรม
และลงมือปฏิบัติกิจกรรมไปพร้อมกัน

บทบาทหน้าที่ครูปลายทาง

ครูชี้แจงการทำกิจกรรม รวมทั้งดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนขณะทำกิจกรรม

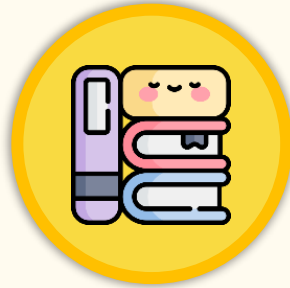

สรุปบทเรียนประจำวันนี้

บาดแผลเมื่อสัตว์มีพิษกัดต่อย แผลฟกช้ำ และข้อเคล็ด ลักษณะบาดแผลมีอาการปวดบวม ดังนั้น จึงต้องปฐมพยาบาลเบื้องต้นด้วยการประคบเย็น จะช่วยลดอาการปวดบวมได้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การปฐมพยาบาล (๓)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบงานที่ ๕ เรื่อง การปฐมพยาบาลบาดแผลถลอก
๒. ใบงานที่ ๗ เรื่อง การปฐมพยาบาลเมื่อมีอาการ
ตะคริวและเป็นลม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่
www.dltv.ac.th

